

هدف خلقت انسان

مؤلف: نسرين توکلی

ضوء مینت علمی دانشگاه پیام نور
بنگاه پژوهش و علوم اسلامی

تهران، ۱۳۹۵

عنوان و نام پدیدآور	صف خلقت انسان / مولف نسرين توکلی.
منشخصات نشر	۱۳۹۵ هجری قمری
منشخصات ظاهری	۹۳ - ۴/۱۱ - ۲۱/۵۰ م.س
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۶۴۳-۶-۴
موضوع	انسان -- آفرینش -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	Human beings -- *Creation -- Religious aspects -- Islam
موضوع	انسان -- آفرینش -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	Human beings -- *Creation -- Qur'anic teaching
رده بندی دیویی	۴۲/۲۹۷
رده بندی کنگره	۱۳۹۵P۲۳۲/۴B /ت-۹۵۴
سرشناسه	توکلی، نسرين، ۱۳۴۲ -
وضعیت فهرست نویسی	فبا
شماره کتابشناسی ملی	۴۵۶۰۰۵۳

■ هدف خلقت انسان

نویسندگان

نسرین توحید

ناشر

انتشارات مدید

قطع و صفحه

رقعی، ص ۹۳

نوبت چاپ

اول، زمستان ۱۳۹۵

جایخانه

بهزاد

شمارگان

۱۰۰ نسخه

قیمت

۸۰۰۰ تومان

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۹۷۱۶۳-۶-۴

انتشارات مدید

تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی،

خیابان مهدی زاده، پ. ۳۴، واحد ۶

تلفن: ۶۶۵۶۵۵۶۹-۶۶۵۷۱۰۳۴

www.madidpub.ir

madidpub@gmail.com

چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است و پیگرد قانونی دارد

فهرست

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: هدف از خلقت
۱۲	مبحث اول: مفهوم لغات
۱۴	مبحث دوم: ضرورت شناخت هدف
۱۵	مبحث سوم: ضرورت هدفمندی خلقت
۱۷	مبحث چهارم: تبیین ضرورت هدفمندی خلقت در واژه‌های قرآن
۱۸	گفتار اول: واژه‌ی «حق»
۲۱	گفتار دوم: «عبث»
۲۲	گفتار سوم: لهو و لعب
۲۴	مبحث پنجم: رفع نیاز، هدف فاعل
۲۶	مبحث ششم: تفاوت هدف خدا و هدف انسان
۲۹	مبحث هفتم: هدف در افعال الهی

۳۲ ..... مبحث هشتم: طریق شناخت هدف

۳۳ ..... مبحث نهم: هدف آفرینش موجودات

۳۹ ..... فصل دوم: هدف خلقت انسان

۴۱ ..... مبحث اول: شناخت کمال حقیقی انسان از طریق تجربه

۴۲ ..... مبحث دوم: فلاسفه و کمال انسان

۴۴ ..... مبحث سوم: آزمایش هدف خلقت انسان

۴۸ ..... مبحث چهارم: عبادت، هدف خلقت

۵۶ ..... مبحث پنجم: عبادت در آیات و روایات - و دیدگاه مفسران

۵۸ ..... عبادت خداوند دو جور است

۶۲ ..... مبحث ششم: عبودیت

۶۹ ..... مبحث هفتم: عبادت و مسئولیت انسان

۷۳ ..... مبحث هشتم: هدف نهایی زندگی انسان در قرآن

۷۵ ..... مبحث نهم: مصداق کمال نهایی

۸۲ ..... مبحث دهم: پاسخ به چند پرسش

۸۶ ..... نتیجه

۸۹ ..... منابع

پیشگفتار

همواره این سؤال پیش روی انسان بوده است که برای چه به وجود آمده و مقصد نهایی او در خلقت چیست؟ چه بوده و آیا اساساً او در زندگی خویش نیاز به هدف دارد و آیا هر کسی نیاز دارد از ذات الهی نقص برای خداوند محسوب نمی شود و آیا انسان می تواند به کمک تجربه این مسأله را حل کند و پاسخگوی آن باشد.

با توجه به این نیاز اساسی انسان، فیسوفان و دانشمندان زیادی در پی پاسخگویی به این پرسش اساسی برآمده اند و بر اساس ایدئولوژی ها و دیدگاه های مختلفی به ارائه تعاریف پرداخته اند. برخی با اصالت دادن به ماده کمال و سعادت را در بهره مندی هر چه بیشتر از این مایه مادی می دانند؛ برخی رسیدن به ترقیات معنوی و روحانی را کمال و سعادت می دانند اما آن چه که اسلام به عنوان آشناترین دین به ابعاد وجودی انسان بیان می کند در سایه رسیدن به لقاء الهی محقق می گردد و دست یابی به این مقام و مرتبه و رسیدن به کمال از طریق اخلاص و پاکی دل و عبودیت الهی حاصل می آید.

لذا در این پژوهش به روش توصیفی و تحلیلی به اثبات هدفمندی خلقت و تبیین هدف انسان به طور خاص پرداخته شده است و بیان داشته ایم

هدف خلقت انسان

۸

که هدف از خلقت انسان رسیدن به لقاء الهی در سایه عبودیت خدای
تعالی است.

www.ketab.ir

مقدمه

انسان همواره با این فکر می‌زیسته است که به سعادت برسد و به بارگاه سعادت حقیقی دست یابد. همیشه برای دستیابی به آینده‌ای بهتر و سامان یافته‌تر، تلاش کرده تا دانستن معنای سعادت واقعی شرایط و زمینه‌ی تحقق آن را فراموش نکند.

قیل از این مرحله انسان برکاتی که خداوند هدف بزرگی از خلقت انسان داشته است و در او یک ترا الهی و یک روح مجرد نورانی به امانت گذاشته شده است، و پیروزی نصیب کسی می‌گردد که روح الهی و آن خلیفه ربانی در مملکت وجود او ظاهر شده باشد و به عبارت دیگر آن نسبت ذاتی و آن ارتباط حقیقی که بین خالق و مخلوق است، جلوه‌گر گردد و همین است مقصود از آن فطرتی که در قرآن آمده است:

« فطرة الله التي فطر الناس عليها » (سوره بقره، آیه ۲۹) یعنی فطرت

خدائی آن چنان فطرتی که خداوند مردم را بر آن فطرت قرار داد پس باید معارف را به دلیل عقل و نقل بدانیم و به یقین قطع نسبت کنیم که ما مخلوق و او خالق ماست و به آن ایمان آوریم. اگر این اعتقاد ایجاد شود که مرحله اول توجه و اعتقاد به مبدا و رسول و معاد است. این احساس هم بوجود خواهد آمد که در جهان باید گمشده‌ای را جستجو نمود. در این مرحله انسان قدم اول را برمی‌دارد و به سوی لقاء

حق تعالی حرکت می‌کند. و خود را برای تحصیل قرب و شناخت کامل تر آماده می‌کند.

همچنین در قرآن می‌فرماید: " من كان يرجو لقاء الله اجل الله لات و هو السميع العليم و من جاهد فانها يجاهد لنفسه ان الله لغنى عن العالمين و الذين آمنوا و عملوا الصالحات لنكفرن عنهم سيئاتهم و لنجزينهم احسن الذي كانوا يعملون " (سوره عنكبوت، آیه ۵ تا ۷) کسی که امید دارد بقاء پروردگار متعال را، پس وقت معین آن فرا می‌رسد و خدا سرزیده بر عالم است. کسی که در راه خدا کوشش می‌کند، کوشش او برای خود او می‌باشد. خداوند هر آینه از همه موجودات بی‌نیاز است، و آنانکه ایمان آورند و اعمال صالح به جا آورند هر آینه بدی‌های او را پوشانیده و با بهترین احسان مال او را جزا خواهیم داد.

اما اگر وظیفه‌ی شناسیدن آن مهمم به خداوند عالم واگذار شود و خود ایشان سعادت آدمی را مشخص کند، طریق رسیدن به آن را نیز نشان خواهد داد. خداوند از طریق آینه‌ی متناهی سعادت را معنا می‌کند و می‌گوید:

«يا ايها الانسان انك كادح الي ربك كدحا ف لا تقر» یعنی سعادت تو در گرو لقاء من است اما این لقاء و سعادت چه گونه حاصل می‌شود. در این کتاب در پی بیان نظر قرآن در رابطه با سعادت و طریق تحقق آن هستیم و بیان خواهیم داشت خداوند حکیم با همه‌ی حکمت و علم خود طریق دسترسی به آن را برای انسان روشن کرده است. امید است که با شناسایی هدف و طریق رسیدن به آن به نجات و فلاح الهی دست یابیم.